

Normalarbetsordning

för Vänsterpartiets kommunala grupper

Vänsterpartiet
2016

Inledning

Denna normalarbetsordning har ingen automatisk giltighet för partiets kommunala grupper utan måste antas av behörig partiinstans (för landstings- och regiongrupp distriktsstyrelsen, för kommunal grupp partiföreningsstyrelse eller medlemsmöte; se partiets stadgar §130 och §132).

Normalarbetsordningens funktion är att tjäna som vägledning vid utformandet av lokala arbetsordningar för kommunala grupper. Arbetsordningen måste utformas efter lokala förhållanden och i enlighet med lokal praxis. Andra arrangemang än de som här föreslås kan alltså beslutas så länge de inte strider mot partiets stadgar och vanlig föreningspraxis.

Normalarbetsordningen är skriven för primärkommunala grupper, men kan lätt anpassas till landstings-/regiongrupper. Då ersätts partiföreningens styrelse/medlemsmöte med distriktsstyrelse. Den här normalarbetsordningen finns också i en anpassad version för små grupper, i ett separat dokument.

§ 1. Vänsterpartiets kommunala grupp i består av Vänsterpartiets ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige, ledamöter och ersättare nämnder, styrelser och andra organ utsedda av kommunfullmäktige eller kommunstyrelse.

Kommentar: I normalfallet bör alla kommunalt förtroendevalda, förutom de som endast har uppdrag som nämndemän i domstol, ingå i gruppen. I den händelse detta skulle vara en ohanterligt stor grupp kan man begränsa gruppen till fullmäktiges ledamöter och ledamöter av centrala nämnder, men utelämna ledamöter av kommundelsnämnder och andra underorgan. I så fall bör man finna andra former för samverkan med dessa. Med "Vänsterpartiets ledamöter..." avses alla som valts på Vänsterpartiets listor eller nominerats av Vänsterpartiet till kommunala uppdrag, även om de inte är partimedlemmar. En förtroendevald partimedlem som lämnar eller utesluts ur partiet lämnar dock automatiskt gruppen.

§ 2. Gruppens medlemmar har yttrande- förslags- och rösträtt. Tillfälligt eller ständigt adjungerade har yttrande- och förslagsrätt.

§ 3. Efter allmänt val utser partiföreningens medlemsmöte gruppledare bland de ordinarie fullmäktigeledamöterna. Mandatperioden för gruppledare är densamma som kommunfullmäktiges mandatperiod (fyra år från och med 15 oktober valåret). Medlemsmötet kan dock när som helst förrätta nytt val av gruppledare.

Kommentar: I många fall görs det reella valet av gruppledare av medlemsmötet i och med att kommunfullmäktigelistan fastställs, eftersom det uttalat eller outtalat är förstanamnet som antas bli gruppledare. Funktionen som gruppledare är dock inte formellt knuten till vare sig förstaplatsen på listan eller till den som valts till det första mandatet genom personröster. Gruppledarvalet ska enligt arbetsordningen göras efter de allmänna valet. Den som är bäst lämpad att vara partiets toppkandidat är inte med nödvändighet den som är den bäste gruppledaren (och tvärtom) och omständigheterna kan ändras mellan fastställandet av listan och valet. Gruppledaren måste tillhöra kommunfullmäktige för att kunna fullgöra sitt uppdrag på ett rimligt sätt och hen är beroende av både fullmäktigegruppens och hela partiföreningens förtroende. På landstings-/regionnivå görs valet av distriktsstyrelsen.

§ 4. Beslut om anställning av politisk sekreterare fattas av medlemsmötet, som dock kan delegera beslutet till styrelse eller gruppmöte.

§ 5. Gruppen utser vice gruppledare samt ytterligare högst tre gruppmedlemmar som tillsammans med gruppledare utgör gruppstyrelse.

Kommentar: Detta val görs av hela gruppen, dvs efter att nämndposter m.m. tillsatts. Även icke fullmäktigledamöter kan ingå i gruppstyrelsen. Antalet bör vara udda. I en liten fullmäktigegrupp är det i regel onödigt att utse gruppstyrelse.

§ 6. I de fall det inte är uppenbart obehövt bereds nomineringar till kommunala uppdrag av partiföreningens valberedning efter det att alla medlemmar getts tillfälle att lämna förslag. Nomineringarna beslutas av partiföreningens medlemsmöte som dock kan delegera beslutet till gruppen eller partiföreningens styrelse.

Kommentar: Partiets stadgar hindrar visserligen inte att nomineringarna till kommunala uppdrag helt och hållet hanteras av gruppen, men det innebär ett slags koopteringsförfarande (gruppen "utser sig själv") som i värsta fall isolerar gruppen från resten av partiföreningen. Vissa uppdrag är dock av så tillfällig eller speciell karaktär (t.ex. kan det vara så att det bara är en enda person som kan komma ifråga) att det är uppenbart att man inte behöver använda sig av det vanliga nomineringsförfarandet. Det är svårt att reglera vad som är "uppenbart obehövt", men om det finns oenighet om vilket förfarande som är det rätta, så bör en bredare nominering användas.

§ 7. Till gruppens möten adjungeras ledamöter av partiföreningens styrelse i den mån de inte ingår i gruppen, samt i förekommande fall politisk sekreterare/funktionär.

Kommentar: I många föreningar är gruppmötena öppna för alla medlemmar. En sådan regel kan i så fall skrivas in i arbetsordningen. Det är dock särskilt viktigt att det finns ett nära samarbete mellan gruppen och partiföreningens styrelse.

§ 8. Gruppen sammanträder inför varje fullmäktigemöte samt därutöver när gruppledare [eller gruppstyrelse] finner det nödvändigt eller om minst en tredjedel av gruppens medlemmar så begär.

§ 9. Kallelse med dagordning samt övriga handlingar utsänds till gruppens medlemmar senast en vecka före sammanträdet.

Kommentar: Att skicka kallelse med e-post är naturligtvis helt i sin ordning. En kopia bör skickas till föreningens ordförande, om hen inte ingår i gruppen, och/eller till partiföreningens adress. På landstings-/regionnivå bör kopia på kallelse skickas till DS/distriktsexpeditionen.

§ 10. Protokoll skall föras vid gruppens möten och finnas tillgängliga för gruppmedlemmarna.

Kommentar: Protokollet utsändes lämpligen tillsammans med kallelsen eller delas på gruppmötet.

§ 11. Gruppen beslutar om ställningstaganden i de ärenden som avgörs i de kommunala organen. På gruppmötet behandlas kommande ärenden, förslag till motioner, interpellationer och frågor samt rapporter från nämnder, styrelser och övriga organ. I syfte att främja ett enhetligt och konsekvent uppträdande i det kommunalpolitiska arbetet skall alltid en fri debatt garanteras och demokratiska arbetsformer upprätthållas. I frågor av större vikt skall gruppen samråda med partiföreningens styrelse. Styrelsen kan föra sådan fråga vidare medlemsmötet för diskussion och vägledande beslut.

Kommentar: En kommunalt förtroendevald kan aldrig tvingas att rösta på ett visst sätt. Inte heller kan medlemsmötet tvinga gruppen till ett visst agerande. Det finns dock starka skäl för att eftersträva ett enigt uppträdande, inte minst vårt ansvar gentemot väljarna. Det normala är därför att alla i gruppen röstar i enlighet med majoritetsuppfattningen om oenighet kvarstår efter diskussion. Om någon trots detta inte kan tänka sig att rösta i enlighet med partilinjen bör hen tydligt klargöra detta på gruppmötet. Likaså bör gruppen följa en rekommendation från medlemsmötet eller styrelsen, även om en majoritet i gruppen har en annan uppfattning (om inte denna rekommendation uppenbart strider mot partiets program). Paragrafens utformning antyder samtidigt att partiföreningen normalt inte skall ge några instruktioner till gruppen i löpande kommunala ärenden. Stadgandet om att det är styrelsen som eventuellt för kommunala frågor vidare till medlemsmötet avser att motverka att den kommunala gruppen uppträder som

en parallell styrelse i förhållande till medlemsmötet genom att själv väcka frågor vid sidan av styrelsen. Vilka frågor som är ”av större vikt” får avgöras från fall till fall, men normalt torde den kommunala budgeten vara ett sådant ärende som diskuteras på ett medlemsmöte.

§ 12. Motion eller annat initiativ av vikt som av praktiska skäl inte kan behandlas av gruppmötet skall anmälas till gruppledaren [eller gruppstyrelsen].

Kommentar: Det är viktigt att gruppledaren har kännedom om alla initiativ som tas i partiets namn, eftersom hen kan få svara för dem gentemot allmänhet och andra partier. Om en motion innebär ändrad politisk ståndpunkt eller på annat sätt är kontroversiell bör gruppledaren avråda från att den läggs innan gruppen fått möjlighet att diskutera den.

§ 13. Den som avser att i fullmäktige eller annat organ agera i strid med ett av gruppen beslutat ställningstagande skall anmäla detta till gruppen. Om någon på grund av nya omständigheter agerat annorlunda än vad som beslutats, skall detta rapporteras till gruppen så snart det kan ske.

Kommentar: Gruppmötesbeslut om ett visst agerande får inte tolkas så strikt att varje form av kompromiss eller ändrat ställningstagande omöjliggörs. Nya fakta eller andra omständigheter kan innebära att det ursprungliga beslutet blir orimligt att följa. Då måste var och en kunna agera på eget ansvar.

§ 14. Gruppen rapporterar om sin verksamhet till partiföreningens årsmöte.

Kommentar: Lämpligen fogas den kommunala gruppens rapport som bilaga till styrelsens verksamhetsberättelse. Något beslut om ansvarsfrihet för den kommunala gruppen fattas dock inte.

§ 15. Alla ekonomiska medel som kommer partiet till del som följd av kommunal representation förvaltas av partiföreningens styrelse. Dock kan beslutanderätt för sådana medel som enbart avser gruppens inre arbete delegeras till den kommunala gruppen. Om så sker granskas gruppens ekonomiska förvaltning av partiföreningens revisorer som rapporterar till årsmötet.

Kommentar: Av § 42 i partiets stadgar framgår att det är partiföreningens styrelse som har det ekonomiska ansvaret i föreningen. Det kommunala partistödet tillfaller partiföreningen, inte den kommunala gruppen (som ju i regel inte är en egen juridisk person). Administrativt stöd riktat direkt till de förtroendevalda, t.ex. i form av lokaler eller politiska sekreterare, förfogar gruppen över. I vissa kommuner finns dock dessutom särskilt ekonomiskt stöd som är öronmärkt för till exempel de kommunalt förtroendevaldas utbildning. Om partiföreningens styrelse finner det lämpligt kan man delegera beslut om hur detta stöd kan användas till den kommunala gruppen. Sådan delegation kräver ett särskilt beslut, lämpligen i början på mandatperioden och bör inte vara inskriven i arbetsordningen. Styrelsen är dock fortfarande ansvarig inför årsmötet för ekonomin i dess helhet, varför det är viktigt att gruppens ekonomiska förvaltning revideras. Det är i regel inte lämpligt att den kommunala gruppen har en egen ekonomi med egna firmateknare, egna bankkonton osv.

§ 16. I enlighet med Vänsterpartiets stadgar (§127) betalar gruppen medlemmar minst X% av erhållna kommunal arvoden till partiföreningen. Hel- eller deltidsarvoderade betalar partiskatt i enlighet med samma stadgeparagraf.

Kommentar: I partiets stadgar sägs i § 127: ”Partiföreningar och distrikt kan besluta om regler som innebär att partiets parlamentariskt förtroendevalda rekommenderas att betala en viss del av erhållna arvoden till partiet. (...). Om partiföreningen inte beslutat om någon sådan rekommendation utgår givetvis denna paragraf. Partistyrelsen har utarbetat exempel på hur en sådan ”partiskatt” kan utformas. Av samma paragraf framgår att hel- eller deltidsarvoderade ska skänka inkomster från fasta arvoden överskjutande 5/8 basbelopp till partiet.

§ 17. Ändringar av denna arbetsordning skall fastställas av partiföreningens medlemsmöte [/styrelse].

Kommentar: Partiets stadgar ger utrymme för båda varianterna för fastställande av stadgeändringar. I de lokala arbetsordningarna bör en av instanserna väljas så att ingen oenighet om beslutsordningen uppkommer. Medlemsmötet kan delegera beslutanderätten till styrelsen i varje enskilt fall och styrelsen kan välja att lyfta frågan till medlemsmötet, men arbetsordningen bör peka ut vilken instans som ”äger” frågan. Arbetsordning för landstings- eller regiongrupp fastställs av distriktsstyrelsen.

